

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Constantin Alerguș,

judecătorii – Ion Druță, Galina Stratulat, Dumitru Mardari, Oleg Sternioală,

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui

Topciu Alexandr XXX,

născut la xxx, originar din xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 13 ianuarie 2011 - până la 21 octombrie 2011 (instanța de fond);*
- 2. de la 19 ianuarie 2012 - până la 27 aprilie 2012, de la 22 mai 2013 – până la 06 iunie 2014, de la 16 ianuarie 2015 – până la 24 octombrie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 08 octombrie 2012 – până la 15 ianuarie 2013, de la 25 august 2014 - până la 09 decembrie 2014, de la 06 martie 2017 – până la 27 iunie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 21 octombrie 2011, Topciu Alexandr a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 298 lit.a) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală Topciu Alexandr a fost învinuit de faptul că, ocupând funcția de inginer-șef de sector rețele de distribuție Comrat al companiei ÎCS „RED Union Fenosa” SA și fiind persoană cu funcție de răspundere responsabilă de coordonarea lucrărilor de întreținere, reparare și manevrele în rețele electrice, precum și responsabil de supravegherea respectării normelor tehnice și normelor de securitate la efectuarea lucrărilor la rețelele electrice situate pe sectorul pe care-l deservește, a încălcat pct.5.7.1, 5.7.5 și pct.5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și

rețelelor electrice, îndreptate la asigurarea securității și funcționalității Liniei aeriene „LEA-10” kV F-1 al punctului de distribuție 10 kV Ceadâr-Lunga, în rezultatul căruia, la 08 octombrie 2008, aproximativ la ora 09.00, cet.Dulgher Vladimir, în timp ce păștea vacile sub pilonii 4-5 a liniei la substație nr.488, a fost electrocutat mortal în legătură cu faptul că s-a apropiat de firul electric care atârna la aproximativ 2 m de la pământ, deoarece izolatorul de la pilonul 5 a ieșit din cârlig și firul atârna doar în cordon, împreună cu acest izolator.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului în baza art.298 lit.a) Cod penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, totodată să fie admisă acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate.

A indicat că instanța nu a luat în considerație faptul că, Topciu A., potrivit ordinului nr.325-c din 12.09.2005, îndeplinea funcția de inginer-șef de sector rețele de distribuție Comrat, în atribuțiile căruia, conform p.2 și 3 a obligațiilor funcționale, unele din obligațiunile principale era: verificarea și controlarea executării lucrărilor planificate de întreținere a instalațiilor electrice, cât și participarea personală la procesul de planificare a lucrărilor de întreținere a instalațiilor electrice, controlarea executării operațiunilor locale în rețelele electrice; coordonarea lucrărilor de întreținere, reparare a rețelelor electrice existente în limitele zonei sale de activitate, supravegherea, respectarea normelor tehnice și de securitate la realizarea lucrărilor în instalațiile electrice ș.a.. Totodată nu ținut seama că compania ÎCS „RED Union Fenosa” SA nu a prezentat careva acte ce ar confirma faptul executării cărorva lucrări de reparații capitale pe sectorul dat, iar instanța nu a luat în considerație declarațiile martorilor I.Tauci, A.Novaclî, V.Marinov, care au confirmat că linia dată era în stare avariata, fapt despre care A.Topciu cunoștea, că instanța neîntemeiat a considerat că foaia de examinare nu a fost transmisă de către electricianul-montator A.Novaclî maistrului F.Ciavdari și că lipsa semnăturii ultimului pe lista de examinare nu poate mărturisi că foaia dată nu a parvenit la acesta, deoarece a nimerit în companie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 27 aprilie 2012, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

5. Instanța de apel în motivarea soluției a indicat că prin actele cauzei nu a fost demonstrată vinovăția inculpatului în încălcarea regulilor de exploatare a liniilor de transmisie a energiei electrice și de distribuire a energiei electrice, ce a dus la decesul persoanei.

Astfel, a considerat neîntemeiate argumentele procurorului referitor la declarațiile martorilor Tauci I., Novacî A. și Marinov V., indicând că din actele cauzei rezultă cert că de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA au fost efectuate lucrări de exploatare a rețelelor de distribuție și de reparație a liniei aeriene, fiind prezente listele de lucrări, care au fost efectuate pe sectorul unde a avut loc accidentul, astfel au fost respectate atât de către companie, cât și de către personalul tehnic și inginer pct.5.7.15 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice.

Totodată, instanța de apel a menționat că organul de urmărire penală i-a imputat inculpatului, precum că dânsul a încălcat pct.5.7.1, 5.7.5 și pct.5.7.20 din Regulamentul de exploatare tehnică a rețelelor electrice, însă nu a indicat de către cine și când au fost emise normele date, astfel, contrar prevederilor art. 281 Cod de procedură penală, i-a înaintat inculpatului o învinuire neconcretă.

6. Împotriva hotărârii nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel. A menționat că instanța a dat o apreciere greșită probelor administrate, fapt ce dus la menținerea sentinței de achitare în privința inculpatului, necătând la faptul că vinovăția acestuia este confirmată prin declarațiile martorilor Tauci I., A.Novacî, V.Marinov și actele cauzei. Totodată, nu s-a ținut cont de faptul că anume inculpatul este persoana responsabilă pentru supravegherea respectării normelor tehnice și normelor de securitate la efectuarea lucrărilor la rețelele electrice; nu a dat nici o apreciere declarațiilor inculpatului, care în instanța de judecată personal a declarat că îi era cunoscut că linia în cauză se afla în stare avariata; concluzia instanței că inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare pe motivul că în ordonanța de punere sub învinuire nu a fost indicat care anume reguli privind exploatarea tehnică a stațiilor și rețelelor electrice au fost încălcate de ultimul este greșită, deoarece infracțiunea se consideră comisă din momentul survenirii consecințelor prejudiciabile, adică

când victima a fost electrocutată la data de 08.10.2008, care a și fost indicată în ordonanța de punere sub învinuire, iar pe teritoriul R.Moldova sunt unicele reguli de funcționare tehnică a stațiilor electrice și a rețelelor, aprobată de Ministerul Energiei și Electrificare din 20.02.1989, normă care pînă la moment are putere juridică.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2013, a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 iunie 2014 a fost respins, ca fiind depus peste termen, apelul declarat de procuror.

9. Instanța de apel a menționat că potrivit art. 402 alin.(1) CPP, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Procurorul a fost prezent la pronunțarea dispozitivului sentinței, precum și participanților la proces, le-a fost explicat termenul de atac.

Potrivit scrisorii nr. 10562 din 29.11.2011, instanța a expediat în adresa Procuraturii or. Ceadâr-Lunga copia sentinței, care a fost recepționată de procuratură la 02.12.2011, iar cererea de apel a fost depusă la 20 decembrie 2011, cu încălcarea termenului de apel.

10. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei. Recurentul a menționat că apelul a fost depus în termenul legal, nefiind necesară repunerea lui în termen.

11. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2014, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată total decizia contestată și dispusă judecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a conchis că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței superioare sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului, însă, instanța de apel a depășit fără suport legal limitele în care hotărârea precedentă a fost casată, neexecutând indicațiile obligatorii conținute în decizia Curții Supreme de Justiție din 15.01.2013.

Astfel, instanța de apel nu a soluționat apelul acuzatorului de stat și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

12. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

13. La adoptarea soluției date, instanța de apel a constatat că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpatului Topciu A. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 298 lit.a) Cod penal.

Astfel, instanța a reținut că prin probele administrate și cercetate în cauză nu se confirmă faptul că accidentul cu partea vătămată s-a produs din vina inculpatului, deoarece, conform graficului controlul substațiilor de transformare, inclusiv și în localitatea unde a avut loc accidentul, era programat o data pe an. Nemijlocit controlul substației or. Ceadâr Lunga, sectorul 10 kV de lângă iazul „Chirov”, conform graficului pentru anul 2008, a fost programat în luna ianuarie, care a fost executat.

Din materialele cauzei rezultă că, în urma controlului nu s-au fixat careva devieri de la normele de exploatare anume la P-44. Accidentul cu partea vătămată a avut loc la 08 octombrie 2008, adică după 10 luni după verificarea liniei date. Prin urmare, lipsesc careva probe care ar confirma că inculpatul ar fi avut cunoștință că firul electric la locul unde a fost produs accidentul era atârnat la o distanță inadmisibilă de pământ, fiind posibil de a se produce accident și, în astfel de circumstanțe, dânsul nu poate fi învinuit de neîndeplinirea obligațiilor sale, în urma cărora ar fi survenit circumstanțele respective.

La fel, instanța a menționat că despre faptul că linia aeriană „LEA-10” kV F-1 era utilizată, fiind avariata cunoșteau mai multe persoane, deoarece a fost reparată în oraș, dar la periferie așa și continua a se utiliza în stare de avariere.

Astfel, potrivit raportului de expertiză nr. 1733/09 din 11 iunie 2009, rezultă că, la exploatarea liniei electrice aeriene „LEA-10kv” (F1-488, PD 10 kv „Ceadâr-Lunga”) pe deschizătura dintre pilonii nr. 4-5, unde a fost electrocutat cet. Dulgher Vladimir, nu s-au respectat la modul convenit pct. 5.7.1, pct. 5.7.5, pct.5.7.19 și pct. 5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice. În urma nerespectării punctelor date și a producerii accidentului din data de 08 octombrie 2008, care s-a soldat cu decesul cet. Dulgher Vladimir, există legătură cauzală directă. Pentru evitarea incidentului produs, *lucrătorii ÎCS „Red Union Fenosa” SA, răspunzători pentru întreținerea „LEA-10kV”,* urmau să execute toate cerințele din Regulamentul de exploatare tehnică a centralelor tehnice și a rețelelor energetice.

Reieșind din concluziile raportului nominalizat reiese, că răspunzători pentru producerea incidentului din 08 octombrie 2008 sunt anume persoanele, care răspund pentru *întreținerea rețelelor electrice*, iar din fișa de post a inginerului șef de sector a rețelelor de distribuție Comrat al ÎCS "RED Union Fenosa" SA, care la acel moment era Topciu A. era de a coordona *lucrările de întreținere, reparație și manevrele* în rețele și instalații de TM și TJ existente în limitele zonei sale de activitate, supraveghind respectarea normelor tehnice și de securitate la realizarea lucrărilor în instalații electrice; de a controla executarea planurilor de întreținere programată atât cu personalul propriu cât și de către antreprenori și să participe la procesul de planificare anuală a lucrărilor de întreținere a instalațiilor electrice; de a controla executarea operațiunilor locale în rețele TM și TJ; de a studia rezultatele întreținerii rețelelor TM și TJ.

Ținând cont de aceste concluzii, instanța a menționat că izolatorul de la pilonul nr.5 a ieșit din cârlig și firul atârna doar în cordon, împreună cu acest izolator, ce a dus la electrocutarea lui Dulgher V. la data de 08 octombrie 2008, însă aceasta nu a fost determinată de neîndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu a lui Topciu A., dar de ruperea mecanică sub influența mediului ambiant, unde unele elemente constructive realizate din material lemnos, anumite sectoare cu semne de putrezire, cu crăpături penetrante longitudinale a traversei pilonului în care erau fixate pivoții izolatoarelor din porțelan. Pilonii examinați au fost în exploatare o perioadă relativ mare de timp, care au diminuat rezistența elementelor constructive ale pilonului și porțiunea a LEA-10 kV nu corespunde cerințelor preconizate și necesită

efectuarea unor lucrări de reparație capitală, astfel lipsind legătura de cauzalitate între acțiunile (inacțiunile) inculpatului și rezultatele survenite. Datele conținute în raportul respectiv sunt în coroborare cu alte probe acumulate pe cauză, și anume declarațiile martorilor Tauci I., Cusursuz I., Zabunov N. și Novacilî A..

La fel, instanța a indicat că nu pot fi reținute argumentele procurorului precum că cauza incidentului din octombrie 2008, ce a dus la decesul lui Dulgher V. este faptul, neexaminării foii de examinare care nu a fost semnată de maistrul de sector, care la acel moment era Ceavdari F., dar se păstra la oficiul companiei și nu a fost verificat de nimeni. Or, ultimul nu i-a adus la cunoștință lui Topciu A. despre defecțiunile depistate în urma verificării din data de 14 ianuarie 2008. Din foaia de lichidare întocmită de către Novacilî A. la data de 14 ianuarie 2008 rezultă că, în urma controlului efectuat la P-44 au fost constatate defecțiunile depistate la P-44, una din ea fiind defecțiunea izolatorului. Foaia de lichidare nefiind semnată de către maistru sectorului. Controlul asupra calității lucrărilor efectuate era realizată de către șeful brigăzii Cusursuz I., și selectiv de către șeful filialei Comrat Topciu A.

Învinuirea adusă inculpatului nu s-a confirmat prin careva probe certe, astfel bazându-se pe presupuneri, care nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

14. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală solicită, casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Consideră că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor acuzării și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 26,27,99-101 Cod de procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele probele prezentate, nefiind verificate minuțios prin prisma pertinentei, concludenței și nu a apreciat fiecare probă separat în susținerea învinuirii aduse inculpatului.

Astfel, reluând cercetarea judecătorească, instanța a audiat din nou inculpatul, succesorul legal al părții vătămate Dulgher N., martorii Tauci I., Cusursuz I., Zabunov N., Novacilî A., Marinov V., însă nu le-a reflectat în

decizia contestată, nefiind descrise, precum și nu le-a dat o apreciere în coraborare cu celelalte probe.

Instanța adoptând soluția de respingere a apelului acuzatorului de stat, s-a limitat la o motivare insuficientă și contrară probatoriului administrat, și anume privind declarațiile martorilor Novacilî A., Marinov V., Tauci I., care au declarat referitor la faptul că linia în cauză se exploata în stare critică, precum și declarațiile inculpatului care a explicat că dânsul știa că linia nu este în stare perfectă, era în stare avariată.

La fel, nu s-a dat apreciere nici raportului de expertiză inginero-tehnică, prin care s-a constatat încălcarea pct.5.7.1, 5.7.5, 5.7.19, 5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, iar între încălcarea lor și accidentul produs există legătură de cauzalitate, precum și a ordinului nr. 325 din 12.09.2005 prin care Topciu A. a fost numit în funcția de inginer principal al secției rețelilor de distribuție, inclusiv și obligațiunile funcționale ale acestuia.

De asemenea, instanța menținând sentința de achitare, în motivarea soluției a indicat că organul de urmărire penală prin ordonanța de punere sub învinuire, contrar prevederilor art. 281 Cod de procedură penală, i-a înaintat o învinuire neconcretă, fără a indica fapta descrisă ca fiind comisă de inculpat, elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Nu este de acord cu concluzia instanței de apel precum că Topciu A. nu este responsabil pentru întreținerea rețelelor electrice, iar accidentul produs nu a fost determinat de neîndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către Topciu A., or, potrivit raportului de expertiză nr. 1733/09 din 11.06.2009, este stipulat faptul că la exploatarea liniei electrice aeriene "LEA-10kv" pe deschizătura dintre pilonii nr.4-5 unde a fost electrocutat Dulgher V. nu s-au respectat la modul convenit pct.5.7.1, 5.7.5, 5.7.19, 5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice.

Astfel, Topciu A. care exercita atribuții de serviciu și funcțiile de inginer principal conform ordinului nr. 325, cunoștea despre starea pilonilor respectivi, confirmat și prin declarațiile sale la urmărirea penală și instanțele de judecată, că nu a întreprins nici o acțiune în vederea schimbării pilonilor din lemn, întreținerea convenită și repararea pieselor sau schimbarea pilonilor din lemn în cauză.

Mai mult ca atât, Topciu A. era responsabil de a coordona lucrările de întreținere, reparație și manevrele în rețele și instalații de TM și TJ existente în limitele zonei sale de activitate, supraveghind respectarea normelor tehnice și de securitate la realizarea lucrărilor în instalații electrice, etc.

Din concluziile raportului de expertiză rezultă, că răspunzători pentru producerea incidentului din 08 octombrie 2008 sunt anume persoanele, care răspund pentru întreținerea rețelelor electrice, care din materialele cauzei este numai Topciu A.

Martorul Novacilî A., precum și inculpatul au declarat că pilonul cu firele electrice în cauză avea o vechime mai mult de 30 de ani și avea nevoie de o reparație capitală, deoarece demult se exploatează. Linia menționată era în stare critică. Neschimbarea pilonilor a fost din cauza lipsei de bani, cum a explicat Topciu A.

Astfel, știindu-se despre o stare critică a pilonilor în cauză, Topciu A., fiind responsabil de a coordona lucrările de întreținere, reparație și manevrele în rețele și instalații nu a întreprins nici o măsură corespunzătoare, și anume de înlocuire a pilonilor, efectuarea mai des a controalelor sau alarmarea situației create la conducerea întreprinderii ÎCS „Red Union Fenosa”.

15. Asupra recursului declarat de procuror a fost depusă referință de reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Zaporojan D., care a solicitat inadmisibilitatea recursului declarat, invocând că soluția instanțelor judecătorești privind achitarea lui Topciu A. pentru învinuirea adusă în baza art. 298 lit.a) CP, este una legală și întemeiată, iar temeiul indicat de recurent art. 427 alin.(1) pct.6) CPP, nu are nici un temei juridic, deoarece instanța de apel s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel în colaborare cu probele anexate la cauză.

16. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță în cazurile când instanța nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin.(1) pct.7) și 8) CPP, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel în cauza dată nu a respectat aceste stricte prevederi legale și nu a făcut analiza tuturor probelor prezentate de procuror în expunerea argumentelor sale.

Colegiul lărgit, verificând argumentele recursului, în raport cu actele cauzei, constată că judecând apelul, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită de respingerea apelului declarat de procuror, prin ce a comis eroarea de drept prescrisă la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Or, soluția de respingere a apelului declarat este insuficient motivată și necorespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată atât a primei instanțe, cât și a celei de apel, în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, iar instanța de apel fără a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de acuzatorul de stat, a adoptat soluția contestată.

Astfel, instanța de apel verificând probele ce au stat la baza sentinței de achitare, audiind inculpatul, succesorul legal al părții vătămate Dulgher N., martorii Taucci I., Cusursuz I., Zabunov N., Novacilî A., Marinov V., nu le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei și concludenței, mai mult în partea descriptivă a deciziei contestate instanța de apel nu numai că nu a făcut nici o analiză a acestor probe, dar nici nu a desfășurat conținutul declarațiilor acestor martori.

Sub acest aspect, Colegiul penal ține să menționeze și faptul că potrivit procesului-verbal, instanța de apel pe lângă probele sus menționate a cercetat și alte probe și anume: vol.I - ordonanța de începere a urmăririi penale din 03.03.2009 (f.d.1), - procesul-verbal de cercetate la fața locului din 08.10.2008 (f.d.4-9), - raportul de examinare medico-legală nr.101 din 08.10.2008 a

cadavrului Dulgher V. (f.d.24-25), - actul nr.5 din 20.10.2008 de examinare a accidentului în instalațiile electrice (f.d.26), - procesul-verbal de audiere a martorului Tauci I. (f.d.27-28), - regulile de exploatare tehnică a centralelor tehnice și rețelelor (f.d.32-35), - buletin informativ BI-20-08 (EC) cu privire la circumstanțele și cauzele electrocutării în rândul populației în IE de distribuție (f.d.38-39), - cererea privind recunoașterea în calitate de parte vătămată a cet. Dulgher N. din 17.03.2009 (f.d.44), - ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată (f.d.45), - procesele-verbale de audiere a martorilor Topciu A., Cusursuz I. (f.d.49-50, 56), - ordinul nr. 171 privind transferarea lui Novacilî A. la altă funcție (f.d.64), - ordinul nr. 380-c din 27.10.2005 a cet. Cusursuz I., - ordinul nr.325-c din 12.09.2005 de numire în funcție a lui Topciu A. în calitate de inginer șef sector rețele de distribuție Comrat (f.d.68), - fișa de post a lui Topciu A. (f.d.69), - ordinul nr. 609 din 06.08.2008 în privința lui Novacilî A. (f.d.72), - procesele-verbale de audiere a martorilor Petrișin N., Novacilî A., Curudimov D., Pașalî E. (f.d.74-80), - raportul de expertiză nr. 1733/09 din 11.06.2009 (f.d.86-94), - informația Serviciului Hidrometeorologic de Stat din 07.08.2009 cu nr. 754/08 (f.d.106), - procesul-verbal de audiere a martorului Marinov V., - acțiunea civilă privind recuperarea daunei morale și materiale, - certificatul nr. 140 din 18.11.2009, - fișa de post a șefului operarea și întreținerea rețelelor (f.d.189), - procesele-verbale de audiere a martorilor Zabunov N., Garciu E., - ordinele nr. 808 din 07.10.2010 și 380 din 27.10.2008 pe numele lui Zabunov N. și Cusursuz I., *probe care deși au fost cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, instanța în decizia recurată nu le-a dat nici o apreciere.*

Așadar, analizând textul deciziei contestate, instanța de recurs constată că instanța de apel integral a ignorat probele prezentate de partea acuzării, acestea nefiind redată în decizie, analizate, apreciate, admise sau respinse, cu argumentarea concluziei sale.

Astfel, sub acest aspect, Colegiul penal constată că instanța de apel, adoptând soluția de respingere a apelului declarat de procuror, sa limitat la o motivare insuficientă și contrară probatoriului administrat pe cauză, or recurentul a invocat probe concrete, și anume declarațiile: *martorului Novacilî A.*, care a declarat că în anul 2008 lucra în calitate de montor superior, în atribuțiile căruia intra deservirea stațiilor, rețelelor electrice, precum și examinarea rețelelor electrice de 10 kV, el aflându-se în subordinea lui

Cusursuz I. pe sectorul II. Cine efectuează examinarea rețelelor electrice întocmește fișa de examinare. La 14.01.2008 el a efectuat examinarea stației electrice nominalizate. Astfel, la indicația lui Cevdari F. el a examinat fiderul 1 în sectorul de distribuție Ceadâr-Lunga. Fișa de examinare a fost întocmită în aceeași zi și transmisă maistrului. La examinarea vizuală indică defecțiunile depistate în fișa nominalizată. Prin urmare încălcările care le-a depistat au fost indicate și anume: înclinarea pilonilor, atârnamarea cablului. Liniile de electricitate se aflau într-o stare nu foarte rea, dar satisfăcătoare. Despre încălcările depistate la acea stație cunoștea Cevdari T., iar dacă cunoștea Topciu A. despre situația de pe acea linie nu poate spune. Nu cunoaște când înaintea lui a avut loc controlul la acea linie, însă aceasta trebuia să fie efectuată o dată în an. La pilonul electric nr. 5 nu a observat și nu a indicat careva încălcări sau defecțiuni. Astfel, la urmărirea penală a declarat că în fișa de examinare nu a indicat careva încălcări la pilonul nr.5, deoarece acestea se repetau din an în an. Linia dată se afla în stare avariata, iar conducerea cunoștea despre acest fapt. Nu cunoaște de ce Cevdari T. nu a semnat fișa de examinare întocmită de el. Montorii depistează defecțiunile, iar decizia este luată de inginer. Inginerul șef află despre defecțiuni de la maistrul. Ultimul este obligat să comunice despre încălcările depistate inginerului șef; - *declarațiile martorului Taucci I.*, care a relatat că pe cazul dat a fost dispusă o cercetare a cauzei, el a făcut parte din comisia dată împreună cu Barladean L., astfel potrivit actului de examinare a accidentului în instalațiile electrice s-a constatat că situația liniei era nesatisfăcătoare, deoarece pe unii piloni cârligele cu izolație erau legate direct de stâlpi și erau părți cu piloni putrezi. Astfel pe pilonul în cauză lipsea fixarea dublă a cablului. Această stare a liniei poate fi considerată nesatisfăcătoare. La cercetarea terenului unde a avut loc accidentul **rețeaua de electricitate era avariata, însă necătând la aceasta linia de electricitate se exploata.** De toate lucrările în zona de exploatare a liniilor aeriene de electricitate este responsabil inginerul șef; - *declarațiile martorului Marinov V.*, precum și cele ale *inculpatului Topciu A.*, care a explicat că pe linia dată au avut loc controale și lucrări de reparație, însă nu a fost schimbată toată linia, doar unele părți. **El cunoștea că linia de electricitate pe sectorul dat nu era în stare ideală, perfectă. Sunt destule linii, care se află în stare nesatisfăcătoare. Recunoaște că pe linia aeriană de electricitate unde a avut loc accidentul era necesară reparația sectorului, fiind una avariata, probe**

care în opinia recurentului, confirmă cu certitudine vinovăția lui Topciu A. în comiterea infracțiunii imputate.

Totodată, Colegiul reține că instanța de apel nu a dat aprecierea corespunzătoare raportului de expertiză inginero-tehnică, care a constatat încălcarea pct. 5.7.1., 5.7.5, 5.7.19, 5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, iar între încălcarea lor și accidentul comis există legătură de cauzalitate directă.

Mai mult ca atât, nu s-a apreciat obiectiv, prin prisma coroborării cu alte probe, ordinul nr. 325 din 12.09.2005 prin care Topciu A. a fost numit în funcția de inginer principal al secției rețelilor de distribuție, inclusiv și obligațiunile funcționale ale acestuia.

La fel, Colegiul penal ține să menționeze și faptul că instanța de apel menținând soluția instanței de fond, privind achitarea lui Topciu A., pe motiv că inculpatul nu a comis fapta incriminată, a motivat că organul de urmărire penală prin ordonanța de punere sub învinuire, contrar prevederilor art. 281 Cod de procedură penală, i-a înaintat acestuia o învinuire neconcretă, fără a indica fapta descrisă ca fiind comisă de inculpat, elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, astfel învinuirea înaintată potrivit rechizitoriului fiind întemeiată pe presupuneri, deoarece careva probe care să confirme învinuirea adusă, lipsesc.

Prin urmare, instanța de apel pripit a ajuns la o astfel de concluzie, or, organul de urmărire penală i-a incriminat lui Topciu A. încălcarea pct. 5.7.1, 5.7.5. și 5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, îndreptate la asigurarea securității și funcționalității liniei aeriene LEA-10 kV F-1 al punctului de distribuție 10 kV Ceadâr-Lunga, în rezultatul căruia la data de 08 octombrie 2008, aproximativ la ora 09⁰⁰, a avut loc electrocutarea mortală a cet. Dulgher V.

Mai mult ca atât, instanța de recurs conchide ca neargumentată concluzia instanței de apel care a reținut că Topciu A. nu este responsabil pentru întreținerea rețelelor electrice, iar accidentul care s-a produs nu a fost determinat de neîndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către inculpat.

În acest sens, Colegiul penal enunță că potrivit raportului de expertiză nr. 1733/09 din 11 iunie 2009, rezultă că la exploatarea liniei electrice aeriene LEA-10kV (F1,PT-488,PD 10 kV Ceadâr-Lunga) pe deschizătura dintre pilonii

4-5, unde a fost electrocutat Dulgher V., nu s-au respectat la modul cuvenit pct.5.7.1, 5.7.5, 5.7.19 și 5.7.20 din Regulamentul pentru exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice.

Pct. 5.7.20 din Regulamentul nominalizat prevede că necesitatea reparației capitală a liniilor de tensiune înaltă, pe pilonii din lemn se efectuează nu mai rar decât o dată la 5 ani.

Prin urmare, Topciu A. care exercita atribuții de serviciu și funcțiile de inginer principal, conform ordinului nr. 325 din 12.09.2009, cunoscând despre starea pilonilor respectivi, fapt confirmat prin declarațiile sale, nu a întreprins nici o acțiune în vederea schimbării pilonilor din lemn, întreținerea cuvenită a acestora sau repararea pieselor.

La fel, inculpatul era responsabil de a coordona lucrările de întreținere, reparație și manevrele în rețelele și instalații de TM și TJ existente în limitele zonei sale de activitate, supraveghind respectarea normelor tehnice și de securitate la realizarea lucrărilor în instalațiile electrice, etc.

Din concluziile expertizei nr. 1733/09 reiese că pentru evitarea incidentului produs lucrătorii ÎCS RED Union Fenosa, răspunzători pentru întreținerea LEA-10kV, urmau să execute toate cerințele din Regulament.

Astfel, răspunzători pentru producerea accidentului din 08 octombrie 2008 sunt anume persoanele care răspund pentru întreținerea rețelelor electrice, iar din materialele cauzei rezultă că acesta este numai inculpatul.

Mai mult, atât martorii, cât și inculpatul au declarat că controalele asupra stărilor pilonilor în zona unde a avut loc accidentul se efectua odată pe an și anual, ultimul control fiind efectuat la 14.01.2008, în corespundere cu Regulamentul, or, respectarea prevederilor din Regulament este necesar împreună cu respectarea prevederilor privind schimbarea pilonilor din lemn odată în 5 ani.

De asemenea instanța nu a ținut cont de faptul că acuzatorul de stat a menționat precum că cauza incidentului ce a dus la decesul victimei fiind și neexaminarea foii de examinare, care nu a fost semnată de maistrul de sector, care la acel moment era Ceavdari F., însă aceasta era păstrată la oficiul companiei, dar nu a fost verificată de nimeni. Astfel, care a fost motivul că nimeni nu a verificat foaia de examinare, or, responsabil de verificarea documentelor respective a fost inginerul principal, atribuțiile căruia au fost exercitate de către Topciu A. începând cu data de 12 septembrie 2005.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelului, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Prin urmare, modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate acuzării în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării acestora, ca apoi să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunând temeiul respectiv în decizia sa. Astfel, prin asemenea judecare a cauzei, instanța de apel prematur a concluzionat că nu s-a dovedit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, de vreme ce probele prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii, și menționate în cererea de apel, nu și-au găsit o apreciere sub toate aspectele, completă și obiectivă.

În concluzie, Colegiul penal constată, că instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe, nu a soluționat cauza în conformitate cu prevederile legale, adică instanța de apel în decizia adoptată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror și aceasta nu cuprinde motive pe care se întemeiază soluția, eroare de drept cuprinsă în art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

Potrivit art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, și cele menționate în prezenta decizie, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

De asemenea, se atrage atenția asupra faptului că instanța de judecată desemnată cu rejudecarea prezentei cauze penale este Curtea de Apel Chișinău, din motiv că la moment, în cadrul Curții de Apel Cahul activează doar șase judecători, dintre care cinci sunt incompatibili, fiind imposibilă formarea unui alt complet de judecători în cadrul acestei instanțe de judecată.

17. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui *Topciu Alexandr* și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 27 iulie 2017.

Președinte

Constantin Alerguș

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală